İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler

IHS Markit

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

400+

400'ün üzerinde Türk imalatçısı

Satın Alma Yöneticileri Endeksi™ (PMI®) anketi temel alınarak oluşturulmuş örneklem

Benzersiz bakış açısı

Dünya genelinde 18 ülkede oluşturulan ekonomik faaliyet görünümü endeksleri

Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler

Raporda hangi bilgiler yer almaktadır?

Bu anket, Türk imalat sektöründeki firmaların gelecek 12 ay için ekonomik faaliyetlerine yönelik beklentilerini ortaya koymak amacıyla tasarlanmıştır.

Türkiye imalat sektöründe faaliyet gösteren 400'ün üzerinde firmadan üçer aylık dönemler bazında görüş alınmaktadır.

Örneklem seçimi, İstanbul Sanayi Odası'nın geniş kesimlerce takip edilen Satın Alma Yöneticileri Endeksi™ (PMI®) anketine katılanlar temel alınarak yapılmaktadır.

Rapor kapsamında Ekonomik Faaliyet, İstihdam, Stoklar, Yatırım Harcamaları, Ar-Ge Harcamaları, Girdi Fiyatları, Nihai Ürün Fiyatları ve Karlılık vb. göstergelere ilişkin beklentileri ölçen endeksler oluşturulmaktadır.

Ayrıca, Türk imalatçılarının iş fırsatları, ihracat hacmi, dijitalleşme yatırımları ve finansmana erişim beklentilerindeki değişimler de izlenmektedir.

Son olarak, anket katılımcılarından gelecek 12 ayda işletme performansını pozitif ya da negatif yönde etkileyebilecek faktörleri belirtmeleri istenmektedir (döviz kuru gelişmeleri ve müşterilerden tahsilat süresi gibi).

Ankette, tüm göstergeler için geleceğe yönelik iyimserlik veya kötümserlik derecesini belirtmek amacıyla net denge yöntemi kullanılmaktadır. Net denge değeri -100 ile +100 arasında değişmektedir. 0,0 üzerinde ölçülen değerler, firmaların önümüzdeki 12 aya ilişkin beklentilerinin pozitif olduğunu gösterir.

Rapor IHS Markit tarafından hazırlanmaktadır ve Global Ekonomik Faaliyetler Görünümü rapor serisinin bir parçasıdır.

İmalat görünümüne ilişkin sonuçlar, ABD, Japonya, Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Avusturya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Polonya, İspanya, Hollanda, Çek Cumhuriyeti ve Birleşik Krallık için toplanan verilerle karşılaştırılabilir niteliktedir.

IHS Markit

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İçindekiler

Türk imalat firmaları geleceğe ne kadar güvenle bakıyor? 1

İmalatçılar yeni işler ve istihdam düzeyi hakkında ne bekliyor? 2

İşletme sermayesi, yatırım ve finansmanı etkileyebilecek faktörler neler? 3

Enflasyonist baskıların gelecek 12 ayda ne ölçüde değişmesi bekleniyor? 4

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Giriş

Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler anketi

"Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler raporu kapsamında toplanan anket verileri, imalatçıların gelecekteki ekonomik faaliyet koşullarına ilişkin oldukça yüksek güvene sahip olduğunu göstermektedir. Büyüyen ihracat ve artan iç tüketim harcamalarının üretimdeki büyümeyi desteklemesi beklenmektedir. Maliyet baskıları temel zorluk olarak belirtilmekle birlikte bu durumun gelecek 12 aya ilişkin yatırım harcamalarını ve istihdamı genişletmeye yönelik planları engellememiş olması umut vericidir.

"Önümüzdeki yılda Türk imalatçılarının yarısından fazlası üretimi artırmayı planlarken sadece onda biri üretimi azaltmayı öngörmektedir.

İmalatçılar talep görünümüne ilişkin pozitif beklentileri destekleyecek şekilde Ar-Ge bütçelerini ve dijitalleşme harcamalarını artırmayı planlamaktadır. Bu yatırımlar, imalat sektörü için sürdürülebilir büyüme patikası sağlayabilecek ve artan hammadde fiyatlarının neden olduğu kar marjı sıkışmasının hafiflemesine de yardım edebilecektir."

Tim Moore

IHS Markit Direktör Yardımcısı

Temel bulgular

Finansman sorunlarına rağmen imalat sektöründe geleceğe yönelik iyimserlik hakim

Faaliyetler görünümü (% net denge)

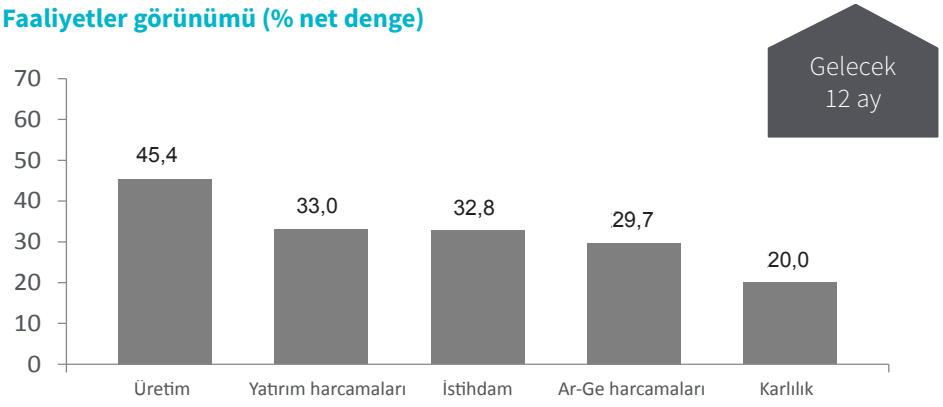

Kaynak: IHS Markit

İş fırsatları (% net denge)

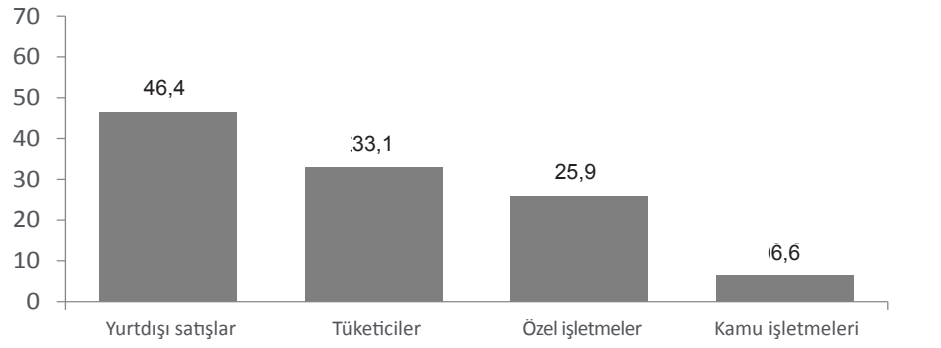

Kaynak: IHS Markit

IHS Markit tarafından İstanbul Sanayi Odası için yapılan yeni anket çalışmasının sonuçları, Türkiye'deki imalat firmalarında özellikle üretim, ihracat ve yatırım planlarına bağlı olarak, finansman sorunlarına rağmen geleceğe ilişkin güvenin yüksek olduğunu göstermektedir.

2018 yılında karların artması öngörülürken ithal ham madde maliyetlerinde beklenen artışın temel endişe kaynağı olduğu görülmektedir.

Mart verileri, üretim hacmine ilişkin olarak önümüzdeki yılda artış bekleyen Türk imalatçılarının (%55) düşüş bekleyenlerin (%10) beş katından fazla olduğunu göstermektedir. Ortaya çıkan net denge, Mart ayındaki +%45,4 değeri ile imalatçılar arasında gelecek 12 ayın üretim görünümüne ilişkin güvenin yaygın olduğuna işaret etmektedir.

Ekonomik faaliyetlere ilişkin pozitif beklentiler, önümüzdeki 12 ay için hem iç hem de dış pazarlardaki müşterilerden daha yüksek düzeyde yeni iş alınacağı yönündeki tahminlerden kaynaklanmaktadır.

Dış pazarlardan alınan yeni işlerde artış bekleyen imalatçılar ile azalış bekleyenler arasındaki net denge Mart ayındaki +%46,4 değeri ile güçlü bir şekilde pozitif bölgede kaydedilmiştir. Ayrıca anket katılımcılarının özellikle yurtiçi tüketici talebine ilişkin olumlu beklentilere sahip olduğu (net denge %+33,1) gözlenmektedir.

İmalatçılar satış beklentilerinin pozitif olmasına bağlı olarak önümüzdeki dönemde üretim kapasitelerini artırmayı planlamaktadır. Anket katılımcılarının yaklaşık %40'ı istihdam düzeyini artırmayı beklerken sadece %8'i istihdamda düşüş öngörmektedir.

Mart verileri imalatçıların hem yatırım harcamalarını hem de Ar-Ge bütçelerini artırmayı planladıklarına işaret etmektedir. Pozitif net denge değeri (+%29,2), dijitalleşme yatırımlarının büyüyeceği beklentisini ortaya koymaktadır.

Türkiye'de imalatçıların, finansmana erişim konusunda genel olarak iyimser olmakla birlikte (net denge değeri %+21,0) finansman maliyetleri konusunda endişeli oldukları görülmektedir.

Kar tahminleri pozitif olarak kaydedilirken anket katılımcıları ham madde fiyatlarının yıl boyunca artmasını beklemektedir. İthal ürün fiyatlarının yükselmesinin firmaları negatif etkilemesi beklenirken işletme performansını etkileyebilecek faktörler arasında özellikle döviz kurlarının öne çıktığı görülmektedir.

İSTANBUL SANAYİ ODASI

İstihdam ve talep

Yeni siparişler ve işe alımlara ilişkin beklentiler pozitif

Özellikle artan ihracat ve iç tüketimin etkisiyle imalatçıların, gelecek 12 ay için yeni siparişlerde artış bekledikleri görülmektedir.

Yeni siparişlere yönelik yükseliş beklentilerinin yansıması olarak imalat sektörünün genelinde istihdam artışı planlanmaktadır.

Türk imalatçıları, anket kapsamında takip edilen 4 temel müşteri kategorisinde (ihracat, tüketiciler, özel işletmeler, kamu işletmeleri), yeni siparişlerin büyüyeceğine ilişkin iyimser beklentilere sahiptir.

Mart ayındaki +%46,4'lük net denge değeri ile ihracatın yeni siparişlerdeki büyümeye temel kaynak oluşturacağı görülmektedir. İhracat siparişlerini tüketicilerden alınan yeni işler (+%33,1) ve özel işletmeler (+%25,9) takip etmektedir.

Kamu harcamalarıyla bağlantılı olarak satış gerçekleştiren firmaların yaklaşık %14'ü gelecek 12 ayda bu satışlardan artış beklerken sadece %7'si düşüş öngörmektedir.

Mart ayında net denge +%6,6 değeri ile güçlü bir şekilde pozitif olarak kaydedilmiştir.

Artan yeni siparişler, firmaları daha yüksek yatırım harcamaları yapmaya ve uzun vadeli üretim kapasitesini

+%46,4 ihracatta artış bekleyenler, net denge

artırmak için çaba sarf etmeye cesaretlendirmektedir.

Bunun yansıması olarak, imalatçılar genel olarak önümüzdeki 12 ayda istihdam düzeyini artırmayı planlamaktadır. İstihdama ilişkin olarak genişleme bekleyen (%40) anket katılımcılarının, daralma bekleyenlerin (%8) beş katına yakın olduğu gözlenmektedir.

Anket katılımcılarının yaklaşık %31'i nitelikli işgücüne ilişkin sorunların firmaların performansını önümüzdeki yılda olumsuz etkileyeceğini öngörmektedir.

IHS Markit

Karlılık ve işletme sermayesi

Karların önümüzdeki 12 ayda artması bekleniyor

İSTANBUL SANAYİ ODASI

Bu bölümde imalatçıların önümüzdeki 12 ay için karlılık, stok seviyesi, nakit akışı ve müşteri ödeme sürelerine ilişkin beklentileri değerlendirilmektedir.

Firmaların karlılık görünümüne yönelik olumlu beklentilere sahip olduğu görülmektedir. Ancak önemli bir kısmı, uzayan müşteri ödeme sürelerine ilişkin endişelerini ortaya koymaktadır.

Anket katılımcılarının yaklaşık %39'u karların önümüzdeki yılda artmasını beklerken, sadece %19'u da düşmesini öngörmektedir. Mart ayındaki +%20,0 net denge değeri Türkiye imalat sektöründeki genel karlılık görünümünün pozitif olduğuna işaret etmektedir.

Karlılık düzeyinin iyileşmesine yönelik beklentilerin, üretim ve alınan yeni işlere ilişkin pozitif tahminlerden kaynaklandığı gözlenmektedir.

Ancak ankete katılan firmaların yaklaşık %38'i nakit akımının önümüzdeki yılda işletme performansını olumsuz etkileyebilecek bir faktör olduğunu belirtmektedir (katılımcıların sadece %17'si nakit akımına ilişkin pozitif beklentiye sahiptir).

Nakit akımına ilişkin olumsuz beklentiler, imalatçı firmalarda işletme sermayesi üzerindeki baskının artmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle, anket katılımcılarının, gelecek 12 ay için stoklarını artırmayı planlandıkları göze çarpmaktadır (Mart ayındaki net denge değeri +%16,4).

Ayrıca, müşteri ödeme sürelerinin uzamasının da işletme sermayesi üzerinde negatif etki oluşturabileceği öngörülmektedir.

Anket katılımcılarının yaklaşık %41'i müşteri ödeme süresini işletme performansı üzerinde negatif etki yaratan unsurlardan biri olarak görürken sadece %9'u müşterilerden yapılan tahsilatlarda olumlu gelişmeler yaşanabileceğini tahmin etmektedir.

+%20,0

Genel **net denge**

%38,6

Daha yüksek kar bekleyen firmaların oranı

%18,6

Daha düşük kar bekleyen firmaların oranı

IHS Markit

Yatırımlar ve finansman

Yatırım harcamalarına yönelik beklentiler güçlü şekilde pozitif

İşletmenin yatırım beklentileri (% net denge)

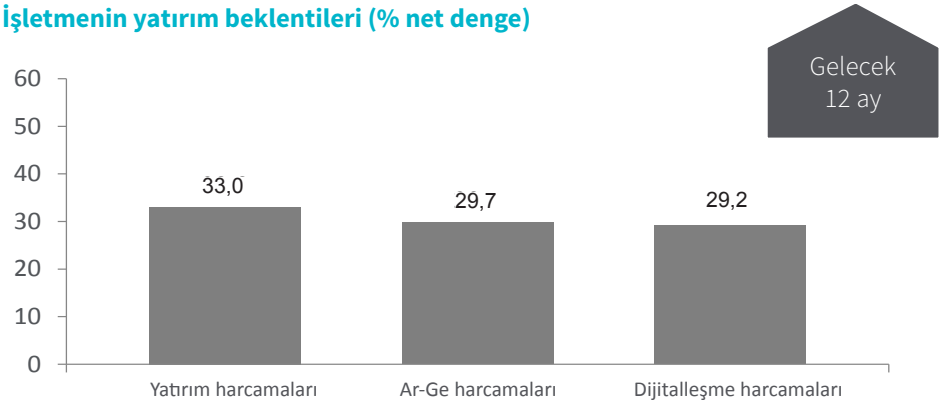

Kaynak: IHS Markit

Finansal koşullar görünümü (% net denge)

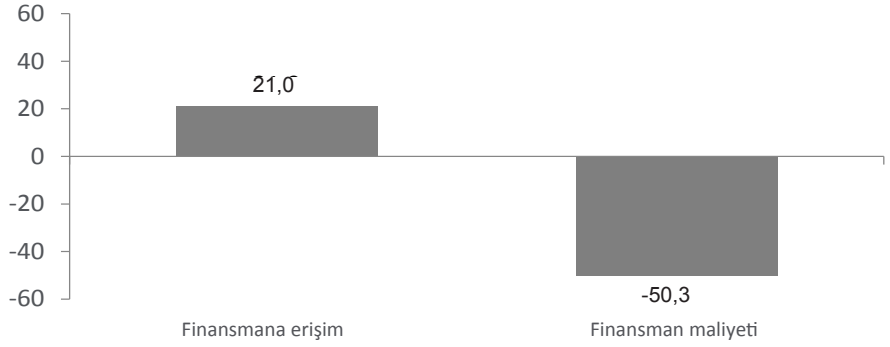

Kaynak: IHS Markit

Bu bölümde sermaye harcamaları, Ar-Ge ve dijitalleşme harcamaları dahil olmak üzere imalatçıların önümüzdeki 12 aya yönelik yatırım planları değerlendirilmektedir.

Anket ayrıca Türkiye'de imalatçıların finansmana erişim ve kredi bulma maliyetine yönelik beklentilerini de ortaya koymaktadır.

Mart verileri, Türkiye imalatçılarının önümüzdeki 12 ayda yatırım harcamalarını geniş ölçekte artırmayı planladıklarına işaret etmektedir.

Anket katılımcılarının yaklaşık %42'sinin yatırım harcamalarında artış tahmin ettiği, sadece 9'unun düşüş beklediği görülmektedir. Yatırım harcamaları, Mart ayındaki +%33,0 net denge değeri ile anketin yatırım bölümünde takip edilen üç kategori içinde en yüksek değere sahiptir.

İmalatçıların üçte birinden fazlasının Ar-Ge harcamalarını gelecek 12 ayda büyütmeyi planladığı, sadece %7'sinin de azaltmayı öngördüğü gözlenmektedir. Bunun sonucu olarak, Ar-Ge harcamalarına ilişkin net denge değeri Mart ayında +%29,7 olarak kaydedilmiştir.

Türkiye imalat sektörünün dijitalleşme harcamalarını artırmayı belirgin bir şekilde gündemlerine aldıkları gözlenmektedir. Mart verileri anket katılımcılarının %33'nün dijital teknolojiye ilişkin harcamaları artırmayı beklediğine, sadece %4'ünün bu harcamaları azaltmayı planlandığına işaret etmektedir.

Finansal koşullara ilişkin olarak imalatçıların farklı görüşlere sahip oldukları gözlenmektedir. Anket katılımcılarının gelecek 12 ay için finansmana erişimde genel olarak iyileşme beklemesi (Mart ayındaki net denge değeri +%21,0) anketin olumlu gelişmesi olarak kaydedilmiştir.

Ancak, finansman maliyeti konusunda genel bir endişe olduğu gözlenmektedir. Finansman maliyetlerine ilişkin olarak anket katılımcılarının yaklaşık %60'ının negatif beklentiye sahip olduğu, sadece %10'unun ise iyimser olduğu görülmektedir. Bunun sonucu olarak, finansman maliyetinde net denge değeri Mart ayında -%50,3 olarak ölçülmüştür.

Enflasyon beklentileri

İmalatçılar maliyet baskılarının önümüzdeki dönemde güçlü olmasını bekliyor

Bu bölümde Türkiye imalat sektöründeki girdi maliyetleri, personel maaşları ve fabrika çıkış fiyatlarına ilişkin görünüm değerlendirilmektedir.

Anket ayrıca gelecek 12 ay için hammadde fiyatları ve döviz kuruna yönelik beklentileri de ortaya koymaktadır.

Mart verileri, artan hammadde fiyatları ve personel maaşlarının etkisiyle imalatçıların önümüzdeki yılda daha yüksek ortalama maliyet yüküyle karşılaşacaklarına işaret etmektedir.

Ayrıca anket katılımcılarının döviz kurlarının ithal hammadde maliyetlerinde artışa neden olarak işletme operasyonlarını etkiyebileceği konusunda endişeli oldukları görülmektedir.

İşgücü harici girdi maliyetlerine ilişkin olarak gelecek 12 ay için anket katılımcılarının yaklaşık %58'inin artış tahmin ettiği, sadece %4'ünün düşüş beklediği görülmektedir. Mart ayındaki +%53,8 net denge değeri ile imalatçıların ham madde fiyatlarının yükselmesini bekledikleri görülmektedir.

Aynı zamanda anket katılımcılarının %57'ye yakın kısmı işgücü maliyetlerinde artış beklerken, sadece %3'lük kısmı ise düşüş öngörmektedir.

Artan operasyonel maliyetlerin ve kar marjları üzerinde devam eden baskının yansıması olarak imalatçıların fabrika çıkış fiyatlarını yükseltmeyi planladıkları görülmektedir.

Nihai ürün fiyatlarında artışa gitmeyi planlayan imalatçıların net denge değeri Mart ayında +%49,3 olarak kaydedilmiştir.

Ayrıca anket katılımcılarının yaklaşık dörtte üçünün (%76) döviz kurlarının ithal hammadde maliyetlerinde artışa neden olarak işletme operasyonlarını olumsuz etkileyebileceği konusunda endişeli oldukları görülmektedir.

Bu sonuçlar, önümüzdeki dönemde imalat sektörü üzerinde enflasyonist baskıların güçlü seyrini koruyacağı beklentisini ortaya koymaktadır.

+%53,8

Genel
net denge

%57,8

İşgücü hariç maliyetlerde artış
bekleyen firmaların oranı

%4,0

İşgücü hariç maliyetlerde düşüş
bekleyen firmaların oranı

Özet veriler

İSTANBUL SANAYİ ODASI

Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler

S. Önümüzdeki 12 ay içerisinde mevcut durumunuza göre firmanızda aşağıdaki unsurların hangi yönde değişmesini beklediğinizi belirtiniz (artacak, aynı kalacak, azalacak).

Endeks	Artacak	Aynı Kalacak	Azalacak	Net Denge
Ekonomik faaliyetler	%54,9	%35,5	%9,5	**+%45,4**
İstihdam	%40,4	%52,0	%7,6	**+%32,8**
Yatırım harcamaları	%41,8	%49,5	%8,8	**+%33,0**
Ar-Ge harcamaları	%36,5	%56,8	%6,8	**+%29,7**
Dijitalleşme harcamaları	%32,6	%63,9	%3,5	**+%29,2**
Finansmana erişim	%27,6	%65,7	%6,6	**+%21,0**
Karlılık	%38,6	%42,7	%18,6	**+%20,0**
Stoklar	%32,8	%50,8	%16,4	**+%16,4**
İşgücü hariç maliyetler	%57,8	%38,3	%4,0	**+%53,8**
İşgücü maliyetleri	%56,9	%40,2	%2,9	**+%53,9**
Nihai ürün fiyatları	%51,0	%47,4	%1,6	**+%49,3**

İş fırsatları

S. Önümüzdeki 12 ay içerisinde aşağıdaki yeni iş kanallarının nasıl değişmesini beklediğinizi belirtiniz.

Endeks	Artacak	Aynı Kalacak	Azalacak	Net Denge
Yurtdışı satışlar	%51,9	%42,6	%5,5	**+%46,4**
Tüketiciler	%43,5	%46,2	%10,4	**+%33,1**
Özel işletmeler	%35,7	%54,5	%9,8	**+%25,9**
Kamu işletmeleri	%13,6	%79,4	%7,0	**+%6,6**

İşletme performansına etkileri

S. Önümüzdeki 12 ay içerisinde aşağıdaki unsurların işletme performansınızı nasıl etkilemesini beklediğinizi belirtiniz.

Endeks	Pozitif etki	Etkisi yok	Negatif etki	Net denge
Ham madde fiyatları	%11,1	%11,4	%77,5	**-%66,3**
Döviz kurları	%11,9	%12,6	%75,5	**-%63,6**
Finansman maliyeti	%9,7	%30,2	%60,1	**-%50,3**
Tedarikçilere ödeme süresi	%12,2	%59,9	%28,0	**-%15,8**
Müşterilerin ödeme süresi	%9,2	%49,7	%41,1	**-%31,9**
Nakit akışı	%17,2	%45,2	%37,6	**-%20,5**
Nitelikli işgücüne erişim	%20,3	%48,8	%30,9	**-%10,6**

IHS Markit

İstanbul Sanayi Odası

www.iso.org.tr

İSTANBUL SANAYİ ODASI

Kurulduğu 1952 yılından bu yana üyelerinin Türkiye ekonomisine katkılarından aldığı güçle faaliyetlerini sürdüren İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin en büyük sanayi odası, Türk sanayisinin de en güçlü temsilcilerinden biridir.

İSO üyeleri tarafından yaratılan katma değerin Türkiye sanayi sektörü katma değeri içindeki payı %40'ın üzerindedir. İSO üyeleri Türkiye sanayi sektörü üretiminin %35'ini gerçekleştirmektedir. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yaklaşık %36'sı İSO üyelerinden oluşmaktadır.

İstanbul Sanayi Odası, üyelerine yenilikçi hizmetler sunarak, sanayimizin sürdürülebilir gelişmesini desteklemekte ve rekabet gücünün gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla; inovasyon, teknoloji geliştirme, üniversite-sanayi işbirliği, mesleki eğitim, uluslararası ilişkiler, çevre ve enerji gibi sanayimiz için hayati önem taşıyan konularda yurt içi ve uluslararası ortaklıklarla yeni projeler ve hizmetler geliştirerek sanayicilerimizin kullanımına sunmaktadır.

İstanbul sanayisi ile ilgili en geniş bilgi birikimine sahip olan İSO, gerçekleştirdiği ekonomik araştırmalar ve derlediği verilerle bir yandan sanayicilerimize yön gösterirken diğer yandan ekonomi ve sanayi politikalarının şekillenmesine katkıda bulunmaktadır.

IHS Markit Hakkında

IHS Markit (Nasdaq: INFO), dünya ekonomisine yön veren pazarlar ve sektörler hakkında bilgi, analiz ve çözümler üreten dünya lideri bir şirkettir. Finans dışı özel sektör, finans sektörü ve kamudan oluşan geniş müşteri yelpazesine operasyonel verimliliklerini artırmalarını, sağlıklı ve bilgili karar almalarını sağlayacak yeni nesil bilgi, analiz ve çözümler sunmaktadır. IHS Markit'in özel sektör ve kamuda 50.000'den fazla kilit müşterisi bulunmaktadır. Fortune Global 500'ün yüzde 85'ine ve dünyanın lider finans kuruluşlarına hizmet vermektedir. Genel Merkezi Londra olan IHS Markit, sürdürülebilir ve karlı büyümeyi benimsemiş bir şirkettir.

IHS Markit, IHS Markit Ltd.'nin kayıtlı ticari markasıdır. Diğer bütün şirket ve ürün isimleri ilgili sahibin ticari markası olabilir. Copyright © 2018 IHS Markit Ltd. Tüm Hakları Saklıdır

Türkiye Sanayisinde Görünüm ve Beklentiler Raporu fikri mülkiyet hakları IHS Markit şirketine aittir veya bir lisans anlaşması çerçevesinde kullanılmaktadır. Önceden IHS Markit'in izni alınmaksızın, kopyalama, dağıtma veya yayınlama dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, buradaki verilerin herhangi bir şekilde izinsiz kullanılması yasaktır. Buradaki içerik veya bilgiler ("veriler"), verilerdeki hatalar, yanlışlıklar, ihmaller veya gecikmeler nedeniyle veya bunlarla ilgili olarak, veya buna dayanarak gerçekleştirilen eylemler nedeniyle IHS Markit'in herhangi bir yükümlülüğü veya sorumluluğu bulunmamaktadır. IHS Markit, verilerin kullanılmasından kaynaklanan herhangi bir özel, arızi veya dolaylı kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Purchasing Managers' Index™ ve PMI® Markit Economics Limited şirketinin ticari markalarıdır veya bir lisans anlaşması çerçevesinde kullanılmaktadır. IHS Markit, IHS Markit Limited şirketinin ticari markasıdır.

IHS Markit

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Daha fazla bilgi için lütfen iletişime geçiniz:

Nesrin Akçay, İstanbul Sanayi Odası
T: +90 212 252 29 00
E: nakcay@iso.org.tr

Tim Moore, Direktör Yardımcısı, IHS Markit
T: +44 1491 461067
E: tim.moore@ihsmarkit.com

IHS Markit